

*Процишен М. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного права і процесу
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»,
державний уповноважений
Антимонопольного комітету України*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ АНТИМОНОПОЛЬНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Анотація. Стаття присвячена правовим питанням антимонопольного регулювання у сфері телекомунікацій. Антимонопольне регулювання розглядається як складова частина державного регулювання у сфері телекомунікацій на основі аналізу відповідних актів законодавства України, правозастосовчої практики та наукових джерел. У статті дається коротка характеристика основних економічних показників роботи галузі телекомунікацій як однієї з ключових галузей економіки України за останній рік.

Розглядається структура законодавства, яке регулює суспільні відносини, пов'язані із захистом економічної конкуренції в галузі телекомунікацій. У цій структурі виділяються загальні норми, що стосуються захисту конкуренції у всіх галузях економіки, а також спеціальні правові норми, що запобігають антиконкурентній поведінці у сфері телекомунікацій. Розглядаються сутність монопольного (домінуючого) становища на ринку та зловживання ним, антиконкурентні узгоджені дії та порушення, пов'язані з недобросовісною конкуренцією. Порівнюється американська модель антимонопольного регулювання з європейською, зокрема українською. У статті наводяться практичні приклади застосування Антимонопольним комітетом України законодавства про захист економічної конкуренції.

Розглядаються спеціальні норми, передбачені Законом України «Про телекомунікації», що регулюють взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, встановлення тарифів за пропуск трафіка до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою. Визначаються особливості правового статусу операторів ринку телекомунікацій з істотною ринковою перевагою.

Визначається роль Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у здійсненні антимонопольного регулювання у сфері телекомунікацій у порівнянні з Антимонопольним комітетом України. Робиться висновок щодо пріоритетності превентивної функції в антимонопольному регулюванні у сфері телекомунікацій.

Ключові слова: телекомунікації, антимонопольне регулювання, конкуренція, монополізм, антиконкурентна поведінка, дискримінація, інформаційне суспільство.

Постановка проблеми. В умовах розвитку інформаційного суспільства однією з базових галузей сучасної цифрової економіки є телекомунікації. Фактично телекомунікації становлять нервову систему постіндустріального суспільства, адже без миттєвої передачі інформації на великі відстані ані економіка, ані будь-яка інша сфера життя суспільства існувати не може.

На долю телекомунікацій сьогодні в Україні припадає близько 2% ВВП. Це динамічна і високотехнологічна галузь, в якій працюють тисячі суб'єктів господарювання. Так, у 2018 році загальний дохід від надання телекомунікаційних послуг становив майже 56,5 млрд грн., що на 10,2 більше, ніж у попередньому році, з них 35 млрд становить дохід операторів мобільного зв'язку. Лише за 2018 рік операторами мобільного зв'язку інвестовано в галузь близько 10 млрд грн. (без урахування вартості 4G ліцензій, від продажу яких до бюджету надійшло ще 8 млрд грн.). З 2016 року активно впроваджується нове покоління мобільного зв'язку. Запуск мереж 4G трьома найбільшими операторами телекомунікацій дав відчутний поштовх підвищенню використання мобільного Інтернету українцями: відеоконтенту, месенджерів, онлайн-послуг, електронних адміністративних послуг та сервісів, що суттєво пришвидшує та полегшує всі персональні та бізнес-взаємодії [1].

Слід мати на увазі, що в телекомунікаційній сфері виникають як інтереси держави стосовно власних каналів чи прерогатив щодо використання недержавних каналів зв'язку, а також щодо випереджаючого розвитку всієї технологічної бази в телекомунікаційній сфері, так й інтереси суспільства: інтерес у конкурентності телекомунікаційного ринку, якості та доступності різноманітних телекомунікаційних послуг, ефективності функціонування телекомунікаційних мереж [2, с. 55]. Взаємоузгодження та забезпечення реалізації цих, часто суперечливих, інтересів зумовлює необхідність державного регулювання. При цьому забезпечення прискореного розвитку галузі телекомунікацій, підвищення ефективності використання телекомунікаційної інфраструктури, розширення переліку та покращення якості телекомунікаційних послуг, що надаються споживачам, вимагають наявності розвиненої системи ринкових відносин, створення конкурентного середовища, протидії зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку з боку окремих господарюючих суб'єктів та іншим посяганням на економічну конкуренцію [3, с. 30]. Для реалізації цього завдання держава проводить відповідну політику та здійснює антимонопольне регулювання як невід'ємну складову частину державного регулювання. Здійснення такої політики та державного регулювання вимагає відповідної нормативно-правової бази та організаційно-правового інструментарію.

Питанням державного регулювання ринку телекомунікацій, зокрема антимонопольного регулювання, в науковій літературі присвячено увагу таких авторів, як В.Д. Базилевич,

Г.М. Филюк, Ю.І. Остапенко, Т.І. Швидка, А.В. Келічавий та ін. Разом із тим дана тематика висвітлена досить фрагментарно.

Мета статті. Зважаючи на вагомий роль правових питань в антимонопольному регулюванні телекомунікаційної галузі, необхідно зосередити увагу на деяких теоретико-правових та прикладних аспектах такого регулювання, зокрема на питаннях структурної побудови відповідного законодавства та основних напрямках його практичного застосування в реаліях сьогодення.

Здійснення державою системної політики, спрямованої на захист конкуренції в різних галузях економіки, з одного боку, вимагає єдиних правил, зрозумілих для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від їх галузевої приналежності та профілю господарської діяльності, а з іншого боку, не може не враховувати певних особливостей, зумовлених технологічними, організаційними, ринковими та іншими умовами розвитку відповідних галузей економіки. Саме цей дуалістичний підхід відображається в структурі нормативно-правового масиву, що покликаний регулювати конкурентні відносини та відповідну державну політику у сфері телекомунікацій.

Так, насамперед захист державою конкуренції у сфері телекомунікацій здійснюється на основі загальних вимог законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закону України «Про Антимонопольний комітет України». Водночас у системі норм антимонопольно-конкурентного законодавства у сфері телекомунікацій можна виділити й низку спеціальних норм, спрямованих на забезпечення конкурентного середовища у сфері діяльності операторів і провайдерів телекомунікацій. Ці спеціальні норми закріплені в Законі України «Про телекомунікації» та підзаконних нормативно-правових актах, прийнятих на основі цього закону.

Серед загальних норм антимонопольно-конкурентного законодавства, що мають принципове значення для антимонопольного регулювання у сфері телекомунікацій, варто насамперед виділити правові норми, що стосуються зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку, антиконкурентних узгоджених дій та недобросовісної конкуренції.

Ринки телекомунікаційних послуг не належать до сфер природних монополій [4]. Однак деякі з таких ринків, насамперед ринок мобільного зв'язку, на якому панують 2–3 фірми, все ж таки характеризуються як олігополістичні, а отже, мають схильність до монополізації. З огляду на це особливо важливого значення набувають норми ст. ст. 12–13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Відповідно до частини першої ст. 12 зазначеного закону суб'єкт господарювання займає монополію (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента, або він не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин. Зазначена норма фактично описує стан класичної монополії.

Сам термін «монополія» походить від грецького «monopolien» – один продавець. Економічна наука використовує цей термін для характеристики ситуації, коли окрема фірма чи підприємство є єдиним виробником унікальної продукції і вна-

слідок цього може контролювати випуск значної частини або навіть цілої галузі. Зважаючи на власні економічні інтереси, продавці (а також і покупці) закономірно постійно прагнуть уникнути конкуренції, захопити монополію та утвердитися на ній. Кожний з них намагається стати монополістом, оскільки це дає йому певну владу над ринком або перевагу у визначенні прийнятнішої для нього ціни. Прагнення до захоплення економічної влади з огляду на об'єктивні причини глибоко вкоренилося. Воно було і є повсюди в усі часи [5, с. 12; 6, с. 37].

Як впливає з аналізу частини другої статті, за загальним правилом монополією (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції. Варто наголосити, що головним у цій нормі є не стільки розмір частки ринку, за наявності якої суб'єкт господарювання може бути визнаний монополістом, як обмова про те, що монополістом такий господарюючий суб'єкт вважається лише тоді, коли він не зазнає значної конкуренції. Прикладом застосування цього правила може бути рішення Антимонопольного комітету України від 03 жовтня 2018 року № 526-р, відповідно до якого ПрАТ «Київстар» та ПрАТ «ВФ Україна» не були визнані такими, що займають монополію (домінуюче) становище на ринку мобільного зв'язку, попри те, що частка кожної з цих компаній на ринку перевищує 35%, оскільки вони довели, що відчувають значну конкуренцію, зокрема з боку ТОВ «Лайфселл». При цьому наявність значної конкуренції з урахуванням таких факторів, як:

- інтенсивний розвиток та впровадження інноваційних технологій;
- збільшення споживання послуг та доступність послуг для споживачів;
- збільшення капіталовкладень кожним з операторів;
- міграція суттєвої частини абонентів між операторами;
- наявність кількох SIM-карток у кінцевому обладнанні абонентів [4].

У зв'язку з цим слід звернути увагу на те, що сам термін «значна конкуренція» законодавчо не визначений, тому на практиці в кожній конкретній справі до уваги можуть прийматися різні фактори, зумовлені специфікою конкретного ринку. Разом із тим було б незайвим розробити і формалізувати певні загальні критерії, що впливають на визначення наявності або відсутності значної конкуренції.

Монополією (домінуючим) також може бути визнано становище суб'єкта господарювання, якщо його частка на ринку товару становить 35 або менше відсотків, але він не зазнає значної конкуренції, зокрема внаслідок порівняно невеликого розміру часток ринку, які належать конкурентам.

Вважається, що кожен із двох чи більше суб'єктів господарювання займає монополію (домінуюче) становище на ринку товару, якщо стосовно певного виду товару між ними немає конкуренції або є незначна конкуренція і щодо них, разом узятих, немає жодного конкурента, або вони не зазнають значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.

Монополією (домінуючим) вважається також становище кожного з кількох суб'єктів господарювання, якщо стосовно них виконуються такі умови:

– сукупна частка не більше ніж трьох суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 50 відсотків;

– сукупна частка не більше ніж п'яти суб'єктів господарювання, яким на одному ринку належать найбільші частки на ринку, перевищує 70 відсотків, і при цьому вони не доведуть, що стосовно них існує значна конкуренція.

Таким чином, монополістом на ринку не завжди є одна найбільша компанія, таких монополістів може бути декілька, навіть якщо частки кожного з них на ринку не досягають до 35 відсотків. Зазначена ситуація характеризується поняттям «колективна монополія».

Варто окремо відзначити, що законодавство різних країн по-різному ставиться до монополій. Так, американська модель (США, Великобританія, Канада, Чілі та ін.) ґрунтується на принципі формальної, юридичної заборони монополії як такої [7, с. 95]. Європейська модель спрямована на боротьбу зі зловживаннями з боку монопольних утворень. У свою чергу українська модель конкурентного права більше тяжіє до європейської моделі. За українським законодавством не заборонено займати монопольне становище на ринку, а правопорушенням визнається лише зловживання монопольним становищем на ринку [8, с. 2]. У зв'язку з цим необхідно мати на увазі, що в різні історичні періоди на ринках телекомунікаційних послуг існування монополій визнавалося Антимонопольним комітетом України (наприклад, ЗАТ «Український мобільний зв'язок», ЗАТ «Київстар Дж. Ес. Ем.», ТОВ «Астеліт», ЗАТ «Українські радіосистеми», ТОВ «Голден телеком», ТОВ «Інтернаціональні телекомунікації», ЗАТ «Телесистеми України», ВАТ «Укртелеком» визнавалися монополістами у 2009 році [9]). Тому в разі запровадження в Україні американської моделі цим компаніям-монополістам довелось би відчувати на собі санкції з боку держави. Втім, навряд чи це було би справедливо, адже, наприклад, монополію на ринку фіксованого телефонного зв'язку Україна свого часу успадкувала з радянських часів, а монопольні утворення на ринку мобільного зв'язку з'явилися внаслідок необхідності значних капіталовкладень у розвиток відповідної інфраструктури, наявність адміністративних бар'єрів, через що небагато компаній могли дозволити собі вихід на відповідний ринок.

У певних випадках монопольне (домінуюче) становище на ринку є природним результатом технологічного розвитку, що особливо характерно для сфери телекомунікацій. Так, розробка інноваційного продукту може поставити компанію-розробника в монопольне становище виключно тому, що інші компанії ще не встигли розробити аналогічні продукти (така ситуація, наприклад, мала місце, коли з'явилися перші месенджери). Небезпечним і шкідливим монополізм стає тоді, коли діяльність монополіста призводить або може призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Як впливає з положень ст. 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку може, зокрема, проявлятися в таких формах:

а) застосування різних цін чи різних інших умов до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання, продавцями чи покупцями без об'єктивно виправданих на те причин;

б) обумовлення укладання угод прийняттям суб'єктом господарювання додаткових зобов'язань, які за своєю природою або згідно з торговими та іншими чесними звичаями у підприємницькій діяльності не стосуються предмета договору;

в) обмеження виробництва, ринків або технічного розвитку, що завдало чи може завдати шкоди іншим суб'єктам господарювання, покупцям, продавцям;

г) суттєве обмеження конкурентоспроможності інших суб'єктів господарювання на ринку без об'єктивно виправданих на те причин тощо.

Ці та інші посягання на конкурентні відносини можуть бути як результатом зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, так і результатом антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, які не є монополістами. У зв'язку з цим знову ж таки варто наголосити, що протиправними узгоджені дії (укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаними рішення у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання) стають лише тоді, коли вони носять антиконкурентний характер.

Напружена конкуренція на ринку телекомунікацій може іноді приймати форми недобросовісної конкуренції (порівняльна реклама, дискредитація інших суб'єктів господарювання, поширення інформації, що вводить в оману тощо). Так, останнім часом мали місце дії операторів телекомунікацій, що містять ознаки правопорушення, передбаченого ст. 151 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», а саме поширення інформації, що вводить в оману. Намагаючись отримати конкурентні переваги, три найбільші оператори на ринку мобільного зв'язку вдавалися до поширення в рекламі неповних або неточних відомостей щодо 3G Інтернету [4]. У цьому випадку Антимонопольний комітет України не став застосовувати до цих операторів санкції, передбачені Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді штрафу, який може сягати до п'яти відсотків від доходу (виручки) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, обмежившись рекомендаціями усунути причини допущених порушень.

У разі застосування Антимонопольним комітетом України такої форми реагування, як рекомендація та виконання її суб'єктом господарювання відповідно до ст. 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», дозволяється не розпочинати провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції або ж закрити вже розпочате провадження за умови, що таке порушення не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству, та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення. Такі рекомендації фактично є м'якою формою реагування на порушення антимонопольно-конкурентного законодавства, які, тим не менше, ефективно працюють на практиці.

Як справедливо відзначає В.В. Коваль, одним із підходів до вдосконалення державного регулювання розвитку ринків інфокомунікаційних послуг має бути забезпечення недискримінаційного доступу альтернативних операторів до мережі зв'язку загального користування, формування розрахункових ставок відповідно до собівартості відповідних телекомунікаційних послуг і недопущення встановлення демпінгових, дискримінаційних ставок окремими операторами [10, с. 139]. Реалізація такого підходу безпосередньо пов'язана з анти-

монополієм регулюванням. Тому поряд із загальними нормами антимонопольно-конкурентного законодавства, що застосовуються до суб'єктів господарювання всіх галузей економіки, законодавство передбачає ряд спеціальних норм, спрямованих на захист конкуренції і запобігання монополізації сфери телекомунікацій.

Так, з огляду на технологічну взаємозалежність суб'єктів господарювання на ринку телекомунікацій неможливість ефективно працювати на цьому ринку за відсутності взаємоз'єднання їх телекомунікаційних мереж у Законі України «Про телекомунікації» містяться деякі запобіжні та регулятивні механізми, спрямовані на запобігання дискримінації невеликих операторів телекомунікацій найбільшими гравцями цього ринку. У зв'язку з цим слід відзначити наявність у цьому Законі поряд із поняттям «монополієвий (домінуючий) оператор телекомунікацій» терміна «оператор (провайдер) телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринку телекомунікаційних послуг». Відповідно до ст. 1 зазначеного закону під оператором (провайдером) телекомунікацій з істотною ринковою перевагою розуміється оператор, провайдер телекомунікацій, частка доходу якого на визначеному НКРЗІ, ринку певних телекомунікаційних послуг протягом року, що передують проведенню аналізу ринку, перевищує 25 відсотків сумарного доходу всіх операторів, провайдерів телекомунікацій, отриманого на цьому ринку за той самий період часу, або якщо внаслідок технологічного процесу надання послуги іншому оператору, провайдеру телекомунікацій її може бути надано тільки в мережі певного оператора, провайдера телекомунікацій. Отже, на відміну від монополієвого (домінуючого) оператора ринку телекомунікацій, який, як правило, займає більше 35 відсотків певного ринку телекомунікаційних послуг, оператор телекомунікацій з істотною ринковою перевагою може мати значно меншу частку ринку або зовсім незначну частку за умови, що він одноособово контролює надання певної послуги іншому оператору (провайдеру) телекомунікацій. При цьому з точки зору адміністрування варто відзначити, що на відміну від монополієвих (домінуючих) операторів телекомунікацій, віднесення операторів (провайдерів) телекомунікацій до таких, що мають істотну ринкову перевагу, здійснюється не Антимонопольним комітетом України, а НКРЗІ відповідно до ст. 18 зазначеного закону.

Фактично саме НКРЗІ наділена більшістю регуляторних повноважень, спрямованих на запобігання антиконкурентній поведінці з боку монополієвих (домінуючих) операторів телекомунікацій та операторів (провайдерів) телекомунікацій з істотною ринковою перевагою. Ці повноваження стосуються регулювання взаємоз'єднання і тарифів (розрахункових такс) за користування/доступ телекомунікаційною інфраструктурою, адже саме питання інтерконекту часто впливають на конкурентну поведінку суб'єктів ринку телекомунікацій. Так, відповідно до частини першої ст. 57 Закону України «Про телекомунікації» технічні, організаційні та економічні умови взаємоз'єднання з телекомунікаційними мережами операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг регулюються в порядку, встановленому НКРЗІ. Так само і розміри розрахункових такс за послуги пропуску трафіка, плати за доступ до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, що займають монополієве (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій,

та/або операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою устанавлюються в порядку, затвердженому НКРЗІ.

Висновки. Варто відзначити, що зазначені та інші повноваження НКРЗІ щодо інтерконекту спрямовані насамперед на запобігання за допомогою правових, організаційних та економічних методів дискримінаційній поведінці найпотужніших учасників ринку телекомунікацій. Водночас повноваження Антимонопольного комітету України все ж таки більше акцентовані на припиненні порушень антимонопольно-конкурентного законодавства та притягненні до відповідальності за його порушення. Лише оптимальне поєднання превентивної та карної функцій антимонопольного регулювання з посиленням ролі саме запобіжних інструментів та заходів припинення правопорушень, зокрема таких, як рекомендації Антимонопольного комітету України, може дати найкращий ефект у сфері телекомунікацій. З точки зору структурної побудови відповідного законодавства це має відобразитися насамперед у розвитку спеціальних правових норм, закріплених у Законі України «Про телекомунікації», спрямованих на запобігання антиконкурентній, дискримінаційній поведінці учасників ринку телекомунікацій.

У подальшому наукові дослідження варто зосередити на розробці практичних пропозицій щодо створення нових механізмів запобігання антиконкурентній поведінці суб'єктів ринку телекомунікацій.

Література:

1. Звіт про роботу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2018 рік. URL: https://nkrzi.gov.ua/images/news/11/1684/Zvit_za_2018_29032019_new.pdf
2. Остапенко Ю.І. Державне регулювання телекомунікаційного ринку в Україні. *Юрист України*. 2012. № 4 (21). С. 53–60.
3. Сандул В.С. До питання удосконалення державного регулювання у сфері телекомунікацій. *Правова інформатика*. 2010. № 4 (28). С. 30–33.
4. Звіт Антимонопольного комітету України за 2018 рік, затверджений розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.03.2019 р. № 2-рп. URL: <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=148160&schema=main>
5. Базилевич В.Д., Філюк Г.М. Природні монополії. Київ: Знання, 2006. 367 с.
6. Базилевич В., Колчигін О. Конкуренція як економічна категорія та конкурентні відносини. *Вісник КДТЕУ*. 1999. № 1. С. 37.
7. Келічавий А.В. Монополія у системі конкурентних відносин. *Економіка та управління підприємствами*. 2016. № 1 (117). С. 93–96.
8. Швидка Т.І. Кваліфікація монополієвого становища на ринках та підстави притягнення до відповідальності за зловживання ним. *Теорія і практика правознавства*. 2018. № 2 (14). С. 1–11.
9. Оператори мобільного зв'язку тимчасово не будуть монополістами. URL: <https://www.unian.ua/society/228777-operatori-mobilnogo-zvyazku-timchasovo-ne-budut-monopolistami.html>
10. Коваль В.В. Державне регулювання олігополістичної структури ринку телекомунікацій України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2013. № 1. С. 134–140.

Protsyshen M. Legal foundations of antitrust regulation in telecommunications industry

Summary. The article deals with the legal issues of antitrust regulation in the telecommunications industry. Antitrust regulation is considered as an integral part of state regulation in the telecommunications industry based on the analysis of relevant acts of Ukrainian legislation, law

enforcement practice and various scientific sources. The article includes a brief description of the main economic indicators of the telecommunications industry as one of the key sectors of the Ukrainian economy over the last year.

The structure of legislation governing public relations related to the protection of economic competition in the telecommunications industry is considered. This structure comprises general rules applying to the protection of competition in all sectors of the economy, as well as specific legal rules that prevent anticompetitive conduct in the telecommunications industry. The essence of the monopoly (dominant) position in the market and its abuse, anticompetitive concerted actions, and violations related to unfair competition are considered. The American model of antitrust regulation is compared with the relevant European and Ukrainian models. The article provides practical examples of the enforcement of the legislation on the protection of economic competition by the Antimonopoly committee of Ukraine.

The special provisions of the Law of Ukraine «On Telecommunications» applying to the interconnection of telecommunication networks and the procedure of regulating tariffs for the transmission of traffic to telecommunication networks of operators with significant market advantage are considered. The special features of the legal status of telecommunications market operators with significant market advantage are highlighted.

The role of the National Commission for State Regulation of Communications and Informatization in the implementation of antitrust regulation in the telecommunications industry is determined in comparison with the role of Antimonopoly Committee of Ukraine. The conclusion is made that priority should be given to the preventive function in antitrust regulation of telecommunications.

Key words: telecommunications, antitrust regulation, competition, monopoly, anti-competitive conduct, discrimination, information society.